

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографски)

на

XV-то обикновено Народно събрание.

Втора извънредна сесия.

XIII заседание, понеделникъ, 15 юлий 1913 г.

(Открито отъ подпрѣседателя г. Х. Тодоровъ, въ 3 ч. 55 м. слѣдъ пладне)

Прѣдседателствующъ Х. Тодоровъ: (Звъни) Моля г. секретаря да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретарь А. Кипровъ: (Прочита списъка. Отсѣжтвуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: Несторъ Абаджиевъ, Хасанъ-бей Апти-беевъ, Янко х. Атанасовъ, Петъръ Бабаджановъ, д-ръ Мичо Багаровъ, Димитъръ х. Баневъ, Петъръ Бешковъ, Илия С. Бобчевъ, Марко Бошковъ, Димитъръ Бръчковъ, Стоянъ Бурмовъ, д-ръ Георги Гаговъ, Витанъ Герасимовъ, Ангелъ Горановъ, Мурадъ-бей Джевдедовъ, Георги Джевишовъ, Христо х. Димитровъ, Василь Димчовъ, Добри Добревъ, Иванъ Еневъ, д-ръ Димо Желъзовъ, д-ръ Асѣнъ Златевъ, Димитъръ Икономовъ, Стефанъ Икономовъ, Константинъ Илиевъ, Иванъ Казанджиевъ, Михо Каравасилевъ, Иванъ Капаровъ, Йовчо Киревъ, Петъръ Козловъ, Василь Константиновъ, Григоръ х. Константиновъ, Григоръ Коцевъ, Петко Кочанковъ, д-ръ Тодоръ Кръстевъ, Герго Лаковъ, Константинъ Ленковъ, Тодоръ Лунгаловъ, Антонъ Мандевъ, Димо Марковъ, Мехмедали Герей Месудовъ, Иванъ Миневъ, Иванъ Минчевъ, Минко Михайловъ, Цани Миховъ, Анастасъ Мустаковъ, Димитъръ Нарлиевъ, Никола Начевъ, Георги Недковъ, Раденко Николовъ, Петъръ Папанчевъ, Петъръ Петрановъ, Иванъ Петровъ, Иванъ Пецовъ, Христо Пипаловъ, Стефанъ Пипевъ, д-ръ Константинъ Помяновъ, Венедиктъ Поповъ, Иванъ Поповъ, Димитъръ Патжмовъ, Василь Радоевъ, Петко Разсукановъ, Маню Райновъ, Юрданъ Русевъ, Етхемъ Ефенди х. Салимовъ, Иванъ Соколовъ, Илия Стамановъ, Василь Стаменовъ, Иванъ Таневъ, Ганчо Торомановъ, Апостолъ Урумовъ, Христо Хаджиевъ, Мехмедъ х. Хасановъ, Георги Христо-доровъ, Христо Цаневъ, Никола Ченковъ, Георги Шиваровъ и Юмеръ Юсуфовъ)

Прѣдседателствующъ Х. Тодоровъ: Отсѣжтвуватъ 78 народни прѣдставители, слѣдователно има законното число народни прѣдставители, за да се състои заседанието.

Прѣди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ, съобщавамъ, че прѣдседателството е разрѣшило отпуски на слѣдующитѣ г. г. народни прѣдставители: на карловския г. Димитъръ Патжмовъ — 10 дена, на кюстендилския г. Минко Михайловъ — 5 дена,

на казанлъшкия г. Христо Пипаловъ — 8 дена, на берковския г. Витанъ Герасимовъ — 10 дена, на старозагорския г. Василь Димчевъ — 10 дена, на сливенския г. Константинъ Илиевъ — 2 дена, на пловдивския г. Илия С. Бобчевъ — 4 дена, на пловдивския г. Петко Разсукановъ — 10 дена, на туганския г. Иванъ Еневъ — 10 дена, на новозагорския г. Иванъ Тапчевъ — 5 дена, на османпазарския г. Петъръ Козловъ — 10 дена, на търновския г. Димитъръ Драгиевъ — 8 дена, на поповския г. Ганчо Торомановъ — 5 дена, на станимашкия г. Янко х. Атанасовъ — 5 дена, на ескиджумайския г. Юрданъ Русевъ — 5 дена, на търновския г. Стоянъ Бурмовъ — 9 дена, на старозагорския г. Йовчо Киревъ — 5 дена, на казанлъшкия г. Маню Райновъ — 10 дена, и на луковитския г. Иванъ Балтаджиевъ — 9 дена.

Освѣтъ това, искани сѣ и отпуски, които трѣбва да се разрѣшатъ отъ Народното събрание, тъй като прѣдседателството не може да ги разрѣши:

Шуменскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Сюлейманъ Мемшиповъ иска 6 дена отпускъ. Които г. г. народни прѣдставители приематъ да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Търновскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Димитъръ Бръчковъ иска 10 дена отпускъ. Които г. г. народни прѣдставители приематъ да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Шуменскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Юмеръ Юсуфовъ иска 10 дена отпускъ. Които г. г. народни прѣдставители приематъ да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Трънскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Стефанъ Икономовъ иска безсроченъ отпускъ. Които г. г. народни прѣдставители приематъ да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Карловскиятъ народенъ прѣдставителъ г. д-ръ Мичо Багаровъ иска 10 дена отпускъ. Които г. г. народни прѣдставители приематъ да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Ескиджумайскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Добри Добревъ иска 6 дена отпускъ. Които

г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Прѣславскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Тодоръ Чочевъ иска 5 дена отпускъ. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Сливенскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Константинъ Илиевъ иска безсроченъ отпускъ. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Куртбунарскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Руфи Махмудовъ иска 15 дена отпускъ. Които г. г. народни представители приематъ исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Разградскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Ахмедъ-бей х. Ноджибъ-беевъ иска 15 дена отпускъ. Които г. г. народни представители приематъ исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Тутраканскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Исмаилъ х. Махмудовъ иска 15 дена отпускъ. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Орѣховскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Тодоръ Лунгаловъ иска 10 дена отпускъ. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Кюстендилскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Раденко Николовъ иска 10 дена отпускъ. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Старозагорскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Георги Шиваровъ иска 8 дена отпускъ. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Османпазарскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Мехмедали Герей Месудовъ иска 8 дена. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Русенскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Цани Миховъ иска 20 дена. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Новозагорскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Иванъ Таневъ иска 8 дена. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Тутраканскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Иванъ Абрашевъ иска безсроченъ отпускъ. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Разградскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Етемъ Ефенди х. Салимовъ иска 15 дена. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

И севлиевскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Антонъ Мандевъ иска 15 дена. Които г. г. народни представители приемат да му се разрѣши исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Освѣнъ това, съобщавамъ на г. г. народните представители, че е внесенъ отъ Министерството на

финансите законопроектъ за допълнителенъ свѣрх-сметенъ кредитъ къмъ бюджета за 1913 г. на сума 550.000 л. Този законопроектъ ще се раздаде на г. г. народните представители и ще се постави на дневенъ редъ.

Пристапваме къмъ дневния редъ. На първо мѣсто имаме продължение разискванията по договора, сключенъ между българското правителство и Crédit Mobilier Français въ Парижъ, за откупуването акциитъ и експлоатацията на желѣзнопътната линия Солунъ—Дедеагачъ.

Има думата г. министъръ-прѣседателъ.

Министъръ-прѣседателъ д-ръ В. Радославовъ: Първата точка отъ дневния редъ се отнася, както знаете, до внесения на утвърждение отъ Народното събрание договоръ, сключенъ между правителството и Crédit Mobilier Français. Засега правителството оттегля този договоръ, защото той става вече безпрѣдметенъ. Моля, прочее, Събранието да мине на втората точка отъ дневния редъ.

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Съгласно правилника, законопроектъ, който се внася отъ правителството, може да се оттегли, затова минаваме къмъ по-нататъшния дневенъ редъ: първо четене на прѣдложеніето за одобрение IV, V и IV-то постановления на Министерския съвѣтъ отъ 8 и 14 май и 6 юний 1913 г., за опрѣдѣляне на паричнитъ оклади на военноплѣненитъ лѣкари, аптекари, капелмайстори и пр.

Моля г. секретаря да го прочете на първо четене.

Секретаръ А. Нипровъ: (Чете)

„М о т и в и

къмъ прѣдложеніето за одобрение IV-то, V-то и IV-то постановления на Министерския съвѣтъ отъ 3 и 14 май и 6 юний 1913 г., протоколи № № 110, 120 и 142, за опрѣдѣляне паричнитъ оклади на военноплѣненитъ лѣкари, аптекари, капелмайстори и пр.

„Г. г. народни прѣдставители,

„Понеже въ гласувания на 6 априлий т. г. законъ за опрѣдѣляне паричнитъ оклади за издържане военноплѣненитъ, утвърденъ съ указъ № 18 отъ 23 априлий т. г., не бѣше опрѣдѣленъ окладътъ на лѣкаритъ и аптекаритъ, граждански лица безъ военни чинове, които сж били на служба въ турската войска, както и на военнитъ чиновници като: капелмайстори, оржейни майстори, полкови и дружинни писари, полкови майстори — желѣзари и други такива, Министерскиятъ съвѣтъ, съ постановленията си отъ 3 и 14 май и 6 юний т. г., опрѣдѣли паричнитъ оклади за издържането на горнитъ военноплѣнени чиновници.

„Като прѣдставямъ настоящето прѣдложение на г. г. народните прѣдставители, имамъ честь да ги помоля да го разгледатъ и одобрятъ.

„София, юний 1913 г.

„Министъръ на финансите: Т. Теодоровъ.

„Прѣдложение

за одобрение IV-то, V-то и IV-то постановления на Министерския съвѣтъ отъ 3 и 14 май и 6 юний 1913 г., протоколи № № 110, 120 и 142, за опрѣдѣляне паричнитъ оклади на военноплѣненитъ лѣкари, аптекари, капелмайстори и пр.

„Чл. 1. Въ допълнение на VIII-то постановление на Министерския съвѣтъ отъ 25 октомврий 1912 г., протоколъ № 158, одобрено съ законъ, утвърденъ съ

указъ № 18 отъ 23 априлий 1913 г., да се отпусчатъ и раздаватъ на ржцѣ на день за храна по 5 л. и за дребни разноси по 2 л., като на оберъ-офицери, на чиновниците военноплѣнени: капелмайстори, оржейни майстори, полкови и дружинни писари, полкови майстори желѣзари, полкови майстори дърводѣлци, полкови ковчежници, полкови майстори — ножари и полкови майстори — сарачи, приравнени къмъ оберофицерскитѣ чиновне.

„Чл. 2. На военноплѣненитѣ лѣкари и аптекари, които сѣ граждански лица безъ военни чинове и които сѣ служили въ турската войска, да се плаща за храна и дребни разноси по 7 л. на день на първитѣ и по 5 л. на вторитѣ, а на надзирателитѣ въ болницитѣ, домакини, готвачи и други подобни низши чиновници, по 3 л. на день.

„Чл. 3. Разпоредбитѣ по горнитѣ 2 члена да се считатъ въ сила отъ деня на обявяването на войната.“

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Ще се гласува. Моля онѣзи г. г. народни прѣдставители, които приематъ на първо четене прочетеното отъ г. секретаря прѣдложение, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Министъръ-прѣседателъ д-ръ В. Радославовъ: Моля и второто четене на туй прѣдложение да стане сега.

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Моля онѣзи г. г. народни прѣдставители, които приематъ да се пристѣпи къмъ второто четене на туй прѣдложение, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ А. Кипровъ: (Чете)

„Р ж ш е н и

за одобрение IV-то, V-то и IV-то постановления на Министерския съветъ отъ 3 и 14 май и 6 юний 1913 г., протоколи № № 110, 120 и 142, за опредѣляне паричнитѣ оклади на военноплѣненитѣ лѣкари, аптекари, капелмайстори и пр.“

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Моля онѣзи г. г. народни прѣдставители, които приематъ заглавieto на прѣдложението така, както се прочете отъ г. секретаря, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Секретаръ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 1. Въ допълнение на VIII-то постановление на Министерския съветъ отъ 25 октомврий 1912 г., протоколъ № 158, одобрено съ законъ, утвърденъ съ указъ № 18 отъ 23 априлий 1913 г., да се отпусчатъ и раздаватъ на ржцѣ на день за храна по 5 л. и за дребни разноси по 2 л., като на оберъ-офицери, на чиновниците военноплѣнени: капелмайстори, оржейни майстори, полкови и дружинни писари, полкови майстори желѣзари, полкови майстори дърводѣлци, полкови ковчежници, полкови майстори — ножари и полкови майстори — сарачи, приравнени къмъ оберофицерскитѣ чиновне.“

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Моля онѣзи г. г. народни прѣдставители, които приематъ чл. 1 така, както се прочете отъ г. секретаря, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Секретаръ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 2. На военноплѣненитѣ лѣкари и аптекари, които сѣ граждански лица безъ военни чинове и които сѣ служили въ турската войска, да се плаща за храна и дребни разноси по 7 л. на день на първитѣ и по 5 л. на вторитѣ, а на надзирателитѣ въ болницитѣ, домакини, готвачи и други подобни низши чиновници, по 3 л. на день.“

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Моля онѣзи г. г. народни прѣдставители, които приематъ чл. 2 така, както се прочете отъ г. секретаря, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Секретаръ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 3. Разпоредбитѣ по горнитѣ 2 члена да се считатъ въ сила отъ деня на обявяването на войната.“

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Моля онѣзи г. г. народни прѣдставители, които приематъ чл. 3 така, както се прочете отъ г. секретаря, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Ще се пристѣпи къмъ слѣдующата точка отъ дневния редъ — буква б.

Има думата г. министъръ-прѣседателтъ.

Министъръ-прѣседателъ д-ръ В. Радославовъ: Тази буква б отъ дневния редъ, както виждате, г. г. народни прѣдставители, е законопроектътъ за увеличение заплатата на счетоводителя при Военното министерство отъ толкова на толкова лева. Съ съгласието на военния министъръ, азъ оттеглямъ този законопроектъ и ще моля да се мине по-нататъкъ отъ дневния редъ.

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Понеже правителството оттегля своя законопроектъ, то, съгласно чл. 41 отъ вътрѣшния правилникъ, минаваме по-нататъкъ на пунктъ 3 отъ дневния редъ.

Тѣй като г. министърътъ отсъствува, не можемъ сега да разгледаме това прѣдложение, а ще остане за идущето засѣдание.

Понеже съ това се изчерпва дневниятъ редъ, засѣданието се отлага, съгласно правилника, ако нѣма друго прѣдложение, за срѣда, съ днешния дневенъ редъ и съ раздаденитѣ прѣдложения.

Министъръ-прѣседателъ д-ръ В. Радославовъ: Да, като се тури на дневенъ редъ и законопроектътъ за допълнителенъ свърхсметенъ кредитъ, който се раздаде днесъ.

Ще моля засѣданието, по правилника, да стане въ срѣда.

Прѣседателствующъ Х. Тодоровъ: Вдигамъ за сѣданието.

(Вдигнато въ 4 ч. 10 м. слѣдъ пладне)

Прѣседателствующъ подпрѣседателъ: Х. Тодоровъ.

Секретаръ: А. Кипровъ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гължбовъ.